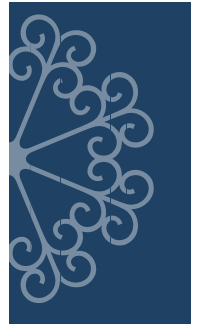

בית מדרש

560

פרשת ויחי

זמני כניסת ויציאת השבת

★

☾

ירושלים	16:18	17:34
בני ברק	16:34	17:35
ציריך	16:36	17:50
וינה	16:07	17:36
אנטוורפן	16:38	18:11
פריז	16:46	18:10
לונדון	15:58	15:07

דבר הישיבה

הנותן אמרי שפר

מפעם לפעם, במסיבות סיום בישיבה, היה מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, משנן באזני האברכים, עד כמה עליהם להכיר טובה לנשותיהם שמוסרות את נפשן לנהל את הבית ולגדל את הילדים, כדי שבעליהן יוכלו לשבת וללמוד בשקידה.

לא אחת הכריז במסיבות אלו, שהישיבה העמידה בכוונה כמות גדולה יותר של עוגות ומפיונים, כדי שכל אחד יקח עוגות לרבנית שלו (כלשונן). מטרתו להרגיל את האברכים להכיר טובה בבית.

רבינו עצמו היה סמל ודוגמא מופלאה לענין זה. כאשר השתתף בשמחות 'סיום' וכדו' ביקש לקחת עוגה עבור הרבנית תליט"א. כמו כן, מעולם לא היה עוזב את ביתו לפני שנפרד לשלום מהרבנית תבלחט"א. גם כשהיה ממחר לצאת, והבית היה עמוס באנשים, לא ויתר על כך.

פעם יצא מהבית בדרכו לתפילה, ושכח לברך את הרבנית לשלום, הוא ביקש ממלווהו לשוב כי שכח דבר מה חשוב. התפלא המלווה, מה שכח רבינו בבית, שעבורו כל כך חשוב לו לחזור, בשעה שכל פסיעה עלתה לו בקושי רב? "אולי אני אוכל להיות השליח?" שאל, אולם רבינו ביקש להחזירו. כששב, ניגש לרבנית ובירכה לשלום וחזר לישיבה.

(בכל נפשך)

מתורת רבותינו

כל הנעשה תקלה לבריות אפי' לא התכוון - נענש על זה

אל נא תקברני במצרים (מז, כט).

אלהי מצרים אעשה שפטים". ולכאורה הדבר צ"ע מה עשה יעקב שמשום זה יהיה נידון בשפטים. אומר מרן רה"י הגר"ח - אנו רואים מכאן לימוד מבהיל, שכל מי שנעשה תקלה לבריות, אפילו הוא לא התכוון לכך כלל וכלל, הרי הוא נענש על זה.

שיחות מוסר (עמ' תמ"ח

מצינו שיעקב אבינו ציוה את יוסף לפני מותו "אל נא תקברני במצרים", והטעם לכך אמרו חז"ל (בראשית רבה צו, ה) "שלא יעשו אותו עבודת כוכבים, שכשם שנפרעין מן העובד כך נפרעין מן הנעבד, דכתיב ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים".

ביאר מרן ראש הישיבה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, אם ח"ו יעשה יעקב אבינו בחירי האבות לאחר מיתתו עבודה זרה, על כרחו יהיה נכלל בכלל הכתוב "ובכל

ידיו עשו רצון ה' מעצמם

שיכל את ידו כי מנשה הבכור (מח, יד). אחכמנון לידוהי (תרגום אונקלוס).

מרן המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל היה מפרש דברי התרגום, שהיינו שיעקב אבינו ע"ה היה במדרגה כזו, שידיו התחכמו מעצמם לעשות את הנכון והצריך,

ימים מקדם

פרסום ראשון, מקול קורא
מאגודת הרבנים דארצות
הברית וקנדה שהתפרסם
בארה"ב בדיוק לפני 74 שנה
בחודש טבת שנת תשי"א,
לבוא לעזרת ה' בגיבורים
ישיבת מיר - בירושלים
שנמצאת במצב עליה וגידול,
"יותר ממאה תלמידים כבר
שוקדים על התורה, יחד
עם כולל אברכים מצויינים,
ולרגל היוקר מצבם החומרי
נורא מאוד".

מתורת רבותינו

שאלתו של החפץ חיים לנוסע לארה"ב לשנתיים

האספו ואגידה לכם את אשר יקרא לכם באחרית הימים (מט, א).

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין: זכורני שבימי החפץ חיים זצ"ל, בא לפניו אחד שהוצרך לנסוע לארצות הברית, ושאל האם יסע לבדו או יקח עמו את בני משפחתו.

שאלו החפץ חיים: לכמה זמן בדעתך להיות בארצות הברית? ענהו - כך נדמה לי - לתקופה של שנתיים בערך. אמר החפץ חיים: במשך שנתיים, ודאי יגיע מלך המשיח.

שאלו השואל: רבי, האם הכוונה מצד החשבון של הקעמפנער? - כך נקרא אז הגאון המלבי"ם זצ"ל שכיהן כרב בעיר קעמפנא ובחיבורו לדניאל (ח, יד) שיער שהגאולה תבוא באותה תקופה [בשנת תפר"ח], האם על כך מסתמך החפץ חיים.

וענה: מצד חשבוננו של הקעמפנער, הרי כבר נאמה: "סתומים הדברים וחתומים עד עת קץ" (דניאל יב, ט). אבל המשיח הלא מוכרח להגיע, כי אם לא

יגיע עתה למי יגיע?! לאור ירידת הדורות, למי יגיע מלך המשיח.

סיים הגה"צ המשגיח: ואם אמר בדורו, כשהיו ארזי הלבנון אדירי התורה, מה נאמר בזמננו, כשהגדולים הולכים ומתמעטים. אם לא יבוא עתה, למי יבוא.

הגדש"פ - ידידו אמונה (עמ' 354)

חכמתו של מרן רה"י להשקיט את הרינונים אחר החתן

היה בחור מחשובי הבחורים בישיבה, שהתארס עם בת של גביה, והבחורים ריננו אחריו שמכר עצמו בשביל כסף, כי היה יכול לישא בת תלמיד חכם אמיתי, והרינונים הגיעו לאזניו של מרן רה"י הגאון רבי נחום פרצוביץ זצ"ל.

בשבע ברכות בישיבה [נהגו אז לעשות שבע ברכות לתלמידים בישיבה], דרש מרן הגר"נ ואמה, התנא באבות אומר "כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן ובתורה אתה עמל, אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך, אשריך

בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא". אנשים חושבים שזה תנאי בקיום התורה ובלי זה אי אפשר לגדול, אבל טועים הם, הרי ר' יהודה הנשיא היה עשיר גדול, ובגמרא נדרים מסופר על עשירותו וכמה אלפים הוציא לחתונת בנו, ואם כן הרי לא היה פת במלח, וכן מצאנו אצל עוד תנאים ואמוראים. אלא הפשט הוא שהרי כתיב אצל יששכר "ויט שכמו לסבול" והיינו לסבול 'עול תורה', וצריך לדייק, לא כתוב 'ויסבול' אלא 'ויט שכמו לסבול' והיינו שצריך לקבל על עצמו שאפילו שהיה לו סבל גם כן ילמד

ולא יפריע לו שום דבר מעניני עולם הזה. סיים מרן הגר"נ ואמה: "אני מעיד שהחתן דגן, כל ימיו בישיבה לא חיפש מותרות אלא רק "ויט שכמו לסבול" שסבל עול תורה, ואדרבה בגלל זה הקב"ה הזמין לו בת של מי שהוא רחם רבן שיספק כל צרכיו, ואדרבה שמעתיה בעי צילותיה, ושני שולחנות זה מעלה". וכמובן שכולם הבינו את כוונת מרן הראש בישיבה, ובזה נסתתמו טענות המלעיזים.

בנין נחום (עמ' תקס"ט)

מדוע דווקא 'חוששים בן דן' הרג את עשיו

ויעל יוסף לקבור את אביו (נ, ז).

אמרו חז"ל (סוטה יג.) שבעת שהגיעו למערת המכפלה, אתא עשיו וקא מעכב, ואמר שלי הוא, אמרו לו הרי מכרתו, א"ל אכן מכרתי חלק הבכורה, אבל חלק פשוט לא מכרתי, א"ל כתיב "בקברי אשר כריתי לי" וכו', אמר להם הוציאו שטר מכירה, אמרו לו השטר בארץ מצרים, ומי ילך, ילך נפתלי שקל כאילה וכו', היה שם חוששים בנו של דן, וכבדו אזניו משמוע. אמר להם מאי האי, אמרו לו עשיו מעכב

הקבורה עד שיביא נפתלי השטר ממצרים, אמר להם ועד שיבוא נפתלי ממצרים, יהיה אבי אבא מונח בבזיון? וערך את ראשו ע"ש.

ויש לתמוה מפני מה לא היה שום אחד מהאחים עצמם מתעורר לשאלה זו "ועד שיבוא נפתלי יהיה מונח אבא בבזיון"? ואיך יכלו השבטים לסבול מצב כזה?

והסביר בזה מרן ראש הישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ זצ"ל: היות והם דיברו עם עשיו, ונכנסו עמו לוויכוחים, והיו סבורים שבכל דיבור ודיבור שאמרו לו, הנה אנו מנצחים אותו, וישתכנע בצדקתנו, ומדיבור לדיבור ומשאלה לשאלה הרי יעקב מוטל בביזיון ומתוך כך התרגלו למצב, וטבעו של אדם שהוא מתרגל אף למצבים הגרועים ביותר.

שיחות מוסר

כיבוד האח לאחר מיתת האב

ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו (בראשית נ, טו).

פירש רש"י: מהו ויראו הכירו במיתתו אצל יוסף שהיו רגילים לסעוד על שולחנו של יוסף והיה מקרבן בשביל כבוד אביו ומשמת יעקב לא קרבן.

והנה נחלקו הרמב"ם והרמב"ן (בסה"מ שורש ב ובהשגות שם, וע"ע רמב"ם הלכות ממרים פ"ו ה"ט), האם המצוה של כבוד האח הגדול הוא מדין כבוד אב, או שהיא מצוה בפני עצמה, והנפק"מ מבואר בפתי תשובה (יו"ד רמ, יח) שאם כל חיוב הכיבוד

הוא מדין כיבוד אב, הרי לאחר מותו אין כאן כבוד וכמו כיבוד אשת האב ובעל אמו שאינו נוהג אחר מיתת אביו ואמו, כיון דהוא רק מלתא דכיבוד אב ואם כמבואר ברמב"ם בהלכות ממרים שם.

ושמעתי לפרש לפי"ז, שאחי יוסף חששו שמא סבירא ליה דהחיוב לכבד את האח הגדול הוא רק בחיי האב ומשום כבוד האב, ולכך אחר שמת יעקב לא יכבדם, ולכן אמרו לו 'אביך צוה לפני מותו' וגו',

כי במקום שהאב מצוה מחיים, הרי נשאר חיוב זה אף לאחר מותו, וכמו שמצינו באשת האב שאין חייבים הבנים לכבדה אחר מיתת האב, אבל אם האב ציוה לכבדה חייבים בניו בכבודה אף לאחר מותו, וכמבואר בכתובות (ג, א).

משולחן רבי אליהו ברוך

הגאון רבי אליהו חזן (רב אלה חזן) זצ"ל

ראש ישיבת 'תורה ודעת' בניו יורק

י"ט בטבת תשמ"ב | מ"ג שנה לפטירתו

אשרת הכניסה, והוא נאות לכך וחתם גם על אשרת הכניסה של ריעו רבי אלי' שהיה עמו.

בדרכם חזרה מהקונסוליה לעבר וילנא, שמעו על פטירתו של מרן הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצ"ל ורק אז נודע להם שהיה בעבורם הדבר לנס ופלא ממש, כי יום שישי זה היה היום האחרון לעבודת הקונסול, ומאותו יום סגרה הקונסוליה בקונא את שערות על מנעול ובריה ולא היה ניתן להשיג יותר אשרות יציאה, ואילו שלא הצליחו בכך נקלעו ברובם המכריע לתופת של ימי המלחמה הנוראה.

בשנת תש"א עזב רבי אלי' את וילנא בדרכו ליפן, ומשם הגיע לקובה, ובחודש מנחם ב באותה שנה הגיע רבי אלי' עם קבוצת רבנים קטנה לעיר מונטריאול שבקנדה.

בירחון המקומי 'הפרדס' מאותם ימים התפרסמה מודעת 'ברוכים הבאים' בהם נכתב הגאון האמיתי מוה"ר ר' אליהו חזן אורח גדול בקנדה, וזאת למרות היותו צעיר לימים.

בקנדה מונה רבינו לחבר ב'ועד הרבנים' וכיהן יחד עם הגאון רבי מנחם מנדל זאקס זצ"ל חדב"נ בעל החפץ חיים ז"ע כראש ישיבת מרכז התורה שהקימו במונטריאול, עבור פליטים מצוינים מבני הישיבות שהגיעו לשם.

רבי אלי' היה מוסר בישיבה ב' שיעורים עיוניים לתלמידי הישיבה.

באותה תקופה הגיעו משנחאיי שבסין למונטריאול שבקנדה, קבוצה של פליטים כעשרים מהם היו מתלמידי ישיבות מיר, קלעצק, נובהרדוק ולובלין. ועוד מהם גדולי תורה, ובהם הגיעה אף אלמנת מרן בעל החפץ חיים זצ"ל ובנו רבי אהרן הכהן זצ"ל.

עדי ראה תיאורו שהגיעו למונטריאול בעירום ובחוסר כל ואחרי שנות נדודים וסבל נדרש היה בעבורם אכסניות לאכילה שתיה ולינה ושאר צרכיהם, ובקהילה התורנית במונטריאול דאגו לכל צרכיהם עד שהסתדרו בכל עניניהם.

ראש ישיבת 'מרכז התורה'

בד בבד עם הגעתם של בני הישיבות בעיה עלה צורך לייסד ולבנות להם מקום של תורה כראוי, וכך התפתחה באותם ימים הישיבה הראשונה שנוסדה במונטריאול הלא היא ישיבת 'מרכז התורה' שהיתה מפורסמת לשם ולתהילה, כשאלו שעמדו בעול הקמת וייסוד הישיבה היו רבי אהרן דרייזין ובנו רבי שלמה זצ"ל שנטלו חלק בראש העושים והמעשים לשם כך, ולא נחו ולא שקטו עד שהוקמה הישיבה בצבינה הראוי בה מצאו מקום מקלט אותם הבחורים בני הישיבות מאירופה.

שונה בסגנון שונה.

אחד מוותיקי תלמידי מיר סיפר: זכרתי שבישיבה תמיד ראיתי אותו מוקף בלומדים הוא היה מדבר הרבה בלימוד ואני תמהתי מתי הוא מספיק ללמוד לעצמו. פעם אחת נגלה לי הסוד הלכתי באמצע הלילה ברחובות מיר וראיתי אור בוקע מאחד החדרים שם שהו תלמידים מהישיבה, ניגשתי וראיתי אותו יושב ולומד לאור הנר.

באחד הימים נצרך רבי אליהו להיכנס למרן הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי זצוק"ל הוא צעד יחד עם חבר מהישיבה וכאשר הגיעו לפתח הבית נעצר רבי אליהו. ענוותנותו עדינות נפשו ויראת הכבוד העצומה שרכש לרבותיו ולגדולי ישראל מנעה ממנו להיכנס. החבר נכנס לבד וכאשר יצא אמר לו: "התביישת להיכנס - ואילו השאלה הראשונה שרבי חיים עוזר שאל אותי היתה, 'האם אתה הוא אליהו חזן מיישיבת מיר?'...".

תלמידו רבי אברהם גרשנוביץ שח מזכרונותיו: הגאון רבי שמואל בירנבוים זצ"ל אמר לי פעם בגילוי לב אתה תלמידו של רבי אלי' חזן, דע לך שכל מיר נרעשה מהגאונות של רבי אלי' חזן, אני עצמי פחדתי לדבר עמו בלימוד בהיותי בישיבת מיר מחמת גדלותו

ממיר לקנדה ולאמריקה

סיפור מופלא שנכרך בנס הצלתו של רבי אלי', סיפר רבי דוד פיינשטיין בנו של ידיד נעוריו הגאון רבי יחיאל מיכל פיינשטיין זצ"ל, היה זה ביום ו' ה' באב כאשר רבי אלי' הגיע לקונסוליה בקונא בכדי לבקש אשרת יציאה ליפן על מנת להינצל מהסכנה, היה זה לאחר גמר יום העבודה של הקונסול ולכן סורב על ידי הקונסול לקבל אשרת כניסה ליפן. והפקיד אמר לו שיבא שוב ביום שני, ואולי יוכל לסדר לו זאת.

אך כשהגיע רבי מיכל לבקש אשרת כניסה מאותו פקיד בקונסול, אמר לו רבי אליהו אדרבה תנסה להוציא ממנו את האשרה ונראה אם יעלה בידך הדבר, ורבי מיכל נתן לו מעות וביקש לחתום לו על

מרן המשגיח רבינו ירוחם: כדאי היה להקים את ישיבת מיר אפילו בשביל רבי אליהו בלבד

הג"ר אליהו חזן (רב אלה חזן) נולד בערך בשנת תרס"ו בעיירה ברינסק, השוכנת בסמיכות לביאליסטוק. להוריו רבי חיים ומרת חיה ביילא. בהגיעו לגיל י"ד שנים, נפתחו לפניו שערי עולם התורה, והוא נכנס ללמוד אצל הגאון רבי שמעון שקאפ זצוק"ל, מי שכונה "רבי שמעון בריינסקער", ועמד בראשות ישיבה בעיירה ברינסק. לאחר מכן, זכה ללמוד תקופה קצרה אצל הגאון רבי ברוך בעה, בעל ה"ברכת שמואל", בקמניץ.

בשנת תרפ"ח, בהיותו צעיר לימים, מלא ברצון עז להגות בתורה, גלה למקום תורה שאיוותה נפשו - ישיבת מיר המעטירה.

הרבנית שמואלביץ ע"ה, סיפרה שהיא זוכרת את היום בו הגיע רבי אליהו למיר. הבחורים החדשים היו נכנסים לדבר בלימוד עם אביה מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל.

כאשר הגיע רבי אליהו התפרסם בישיבה ש"ארי עלה מקמניץ" והחדר התמלא בבחורים שבאו להקשיב לשטיקל תורה שלו.

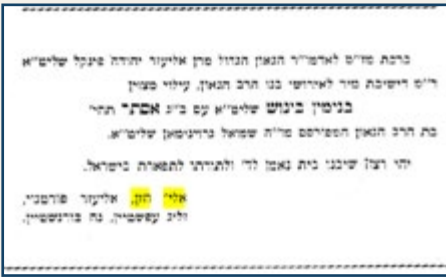
הג"ר אשר קצמן זצ"ל כתב מאמר לדמותו של רבי אליהו בירחון האידישאי "דאס אידישע ווארט" [מן המאמר שאבנו חומרים למאמר זה, וגם השורות הבאות בהן מתוארת כניסתו של רבי אליהו למיר לקוחות משם].

הצעד הראשון שלו בישיבת מיר לוהו ב'ברען' וברתיחה. הוא תפס את מקומו בספסל האחרון בין החבורה הגרודזינאית וה'אדאינאית' כאשר הם מצטטים בפניו ר' שמעון או ר' נפתלי הוא מפרך אותם עם ר' ברוך בער או עם הדקות ועומק הדיוק של ר' חיים". בינתיים נוצרים 'קאך' וסערה, בחלל פורחים רמב"ם'ים, קצות החושנים, נתיבותיים ר"ע אייגרים רשאים ופני יהושעיים, ה"אורייתא רתיחא בהן" מתעורר לחיים...

רבי אליהו נמנה היה על האריות של מיר. הגאון רבי דוד פוברסקי זצוק"ל אמר: "דער גרעסטער אין דער מיר איז געווען רב אלה" (הגדול ביותר במיר היה רבי אליהו).

ומסופר שמרן המשגיח הגה"צ רבינו ירוחם זצ"ל התבטא עליו: כי כדאי היה להקים את ישיבת מיר אפילו בשביל רבי אליהו חזן בלבד.

במיר מסר רבי אליהו חבורה בכל ליל שבת בחבורות מסר את תורתם של הגאונים רבי ברוך בער ורבי שמעון על הסוגיה. רבי אליהו נהג להסביר כיצד בשרשי הדברים בעולם 'המחשבה' שניהם תואמים, "זיי זאגן די זעלבע" (הם אומרים אותו דבר) אלא שבעולם 'הדיבור' הם הלבישו את הסברות בשפה

פרסום ראשון:

תלמידי ישיבת מיר שעלו משנחאי לקנדה, בראשם הגאון **רבי אליהו חזן** באיחולי מזל לטוב למרן ראש הישיבה הגה"ח **רבי אליעזר יהודה פינקל** זצ"ל, לרגל אירוסיו בנו מרן רה"י הגאון **רבי ביינוש זצ"ל** - מתוך ירחון התורני 'מרכז התורה' שיו"ל במונטריאול **בחודש אדר בשנת תש"ב**:

שמחתו הגדולה בעת מציאת קטע ב'דברי המרדכי' במסכת כתובות

פעם מסר רבי אליהו חבורה בענין 'תליהו', הוא הזכיר את החקירה של רבי חיים אם החסרון הוא בדעת או במעשה, וציטט לשון של מרדכי שמי שמפרש שהחסרון הוא במעשה הרי זה שיבוש.

אחד התלמידים שאל היכן מופיע המרדכי, ורבי אליהו ענה שאלה זו שאלתי את רבי ברוך בער (בעל הברכת שמואל) והוא ענה איני יודע.

תלמידו הג"ר יעקב ליפשיץ מירושלים החליט שהוא ימצא את המרדכי, היה זה לפני העידן הממוחשב, אבל הוא ידע בברור שאם רבי חיים הזכיר כזה מרדכי אז הוא חייב להיות, חיפשתי גם בכתבי יד מספר הרב ליפשיץ למרות שלא מסתבר שרבי חיים ציטט משם את המרדכי, אבל חשבתי שדרך שם אוכל להגיע למקור, הוא חיפש בכל הסוגיות שנוגעות לנושא אך לא מצא, באחד הימים איתר את לשון המרדכי בכתובות דף צז, בחול המועד סוכות של שנת ל"ה או ל"ו פגש את רבי אליהו ברח' מלאכי בירושלים מספר הרב ליפשיץ, אמרתי לו מורי ורבי אני יודע איפה המרדכי, בתחילה הוא לא האמין לי, זה היה ליד בית הכנסת דרוהוביץ' וביקשתי ממנו להיכנס לבית כנסת, הראיתי לו את המרדכי בכתובות, והוא התפעל והתרגש זה היה אצלו ממש ששון ושמחה, עד שבשיא התלהבותו העניק לי שתי נשיקות בשני הלחיים, הוא אמר לי אז אם היית מראה את המרדכי לרבי ברוך בער, הוא גם היה מנשק אותך זה היה בחול המועד סוכות, ואני הרגשתי שבאותה שנה שמחת תורה התחיל באמצע סוכות.

בו יצרו יצירותיהם הכאובים והדורות שלאחריהם. והוא הוא הניגון שהיה נשמע בישיבות הגדולות של פולין וליטא. ניגון זה כמו ששמענוהו אנו שם טרם הפסקו, אנו מגישים לכם בזה היום.

אנו - בני הישיבות הגולים - שזכו להנצל מארץ הדמים, צעדינו הראשון היה לייסד כאן בית תלמוד, בו נוכל להמשיך לימודנו הקדוש. לשם זה יסדנו את הישיבה 'מרכז התורה' בית חינוך לדור הצעיר בו יקבל חינוך באותה צורה שצור לנו רבותינו הגדולים, היא צורתן הרוחנית של הישיבות הק' שנתקבלה ונמסרה בישראל מדור אל דור, הוא החינוך היהודי על ברכי תורה ויראה.

מטרתנו קדושה היא: הרבצת תורה ויראה בקנדה, אנו הגנו רק החלוצים, המייסדים ובונים. תקוותינו שהבני יגדל, הספסלים בישיבה יתווספו, והד קולה הצלול של תורה הנשמע בתקופה בין כותלי הישיבה פנימה יחדור לב כל יהודי ויהודי לרומם קרן ישראל בקנדה עד כי נבוא שילה.

מי שעמד בעוז ובגאון בראשות המאסף היה רבינו רבי אלי' זצ"ל יחד עם ריעיו רבי אליעזר פורטנוי ורבי זליג עפשטיין זצ"ל, והדבר ניכר אף בדברי הברכה שנתקבלו במערכת מגדולי אותו הדור שחלקם נסובו כמכתב תגובה וברכה לבקשת רבינו זצ"ל שיביעו את הערכתם למאסף המיוחד והמכתבים הללו מוענו מפורשות לרבינו זצ"ל.

כמה שנים אחר כך עבר רבי אליהו לאמריקה, שם נישא לרעייתו הרבנית מרת פערל ע"ה אשר דאגה תמיד במסירות נפלאה להסיר ממנו כל טרחה. וכך היתה ימי חייו רצופה אחת בהרבצת תורה נפלאה לרבים, כשבהמשך הוא עלה לכהן כראש ישיבה ב'תורה ודעת' עד ליומו האחרון ביום י"ט טבת תשמ"ב.

השאיר אחריו יבול תורני מבורך בשם ספרי 'דברי אליהו' על מסכתות הש"ס ועל היד החזקה של

רבי מנחם מנדל זאקס זצ"ל חתן מרן החפץ חיים זצ"ל, ובמשך אותה תקופה החל לכהן גם רבינו רבי אלי' זצ"ל כראש הישיבה בה נשא את שרביט הנהגת הישיבה במשך כשש שנים.

עדות מיוחדת מצאנו בספרה של ישיבת 'מרכז התורה' שיצא בשנת תש"י, ובו כותב אחד מבני הישיבה באותם ימים הרב מ. גינזבורג את הדברים הבאים שמהווים עדות מהימנה על חשיבות מבצר התורה שהוקם בעזרתו הרבה של רבי אלי' זצ"ל בהשמעת קול התורה בכל רחבי המדינה, וכה הוא מתאר בלשונו הציורית:

"בחודש חשון תש"ב הגיעה קבוצת הבחורים לעיר מונטריאול שבקנדה, התאריך ג' חשון תש"ב יסאיר לעולם ועד ולנצח חקוק באותיות זהב, בתור יום שהביא אור גדול למונטריאול, יום שהביא מפנה עצום לחיים התורניים והתורתיים של העיר מונטריאול, העיר קיבלה פנים חדשות ומאירות, יום זה הביא לנו תורה של מסירות נפש, יום זה הביא לנו קבוצה נבחרת של למדנים מופלגים שהביאו לעירנו אור של תורה ויראת שמים, את היום הזה נזכור לעד. ומי שהיה האיש על העדה באותם ימים היה רבי אלי' חזן זצ"ל שהרביץ בה תורה ברמה.

ירחון מרכז התורה בראשות רבי אלי'

באותם ימים בשנת תש"ב, לאחר שנתעצם קול התורה במונטריאול, אודות למגדלור שהוקם בישיבה, ראו ראשיה לנכון להעביר את קול התורה שינשא אף למרחקים, ולשם כך גמלה בליבם ההחלטה להקים ירחון תורני שיקרא 'מרכז התורה', ובו יתפרסמו חידושי תורה והלכה מגדולי וראשי הישיבה וחכמי העיר, לצד אורחים שמסרו שיעורים והביאו מחידושיהם לפרסום בבימה חשובה זו.

בדברי ההקדמה לחוברת, כותבים חברי המערכת את הדברים הבאים, המעידים יותר מכל על חשיבות המאסף וקול התורה הנשמע בעירם ברמה -

תלמידי ישיבת מיר רבנו יושב ראשון מצד ימין

הרמב"ם כשגדולי הדור מתבטאים נפלאות על ספריו היקרים.

מקורות ותמונות: הפרדס (חוברת ו' שנה נ"ו עמ' 25-26); **ספר 'גאון התורה' - פרקים בתולדות רבי אליהו חזן - לידידנו הרב יעקב הייזלר שליט"א תשנ"ח** ל.ו.

"מאושרים אנו להוציא חוברתנו זו הראשונה לאור, היא החוברת הראשונה והיחידה במינה במדינת קנדה, מוקדשת לעניני תורה ומוסר, ומברכים אנו ברכת הודאה על שזכינו לשעה גדולה הזו.

יהודי הגולה נושא תמיד את זמרת הארץ אתו, הוא ניגונה הקדוש של האומה, בו נחתם התלמוד,

**"זכור נא ובל תשכח כי הכל ישתנה ויתבלה, וה' הוא חי וקיים. וכל האומר
הקדוש ברוך הוא וותרן וכו' "ואף מעשי אמריקה נכתבין בספר". ועלינו לתת
דין וחשבון בעד כל מפעלינו..."**

מכתב תוכחה ששלח מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל
(דעת חכמה ומוסר חלק ג - מכתבים מכתב רנד)
לאחד שנסע לאמריקה דאז - לבל לשקוע ביון מצולה:

בכתובים. כידוע לך, כי עמוס אני בעבודה רבה מאוד, ובכל זה אני גוזל
עתותי אך ורק לבל נפרד איש מרעהו בדעותינו, ואף לא במעשינו, ואם לא
זאת למה לי זאת. חוס נא על עצמך ועל נפשך. וזכור נא את בוראך בכל
מקום שאתה נמצא. זכור נא כמה ימי חיי האדם. ומה נעשה ביום שידובר
בו לתת חשבון. בדקדוק נורא על כל מפעלינו. וראה לעמוד חזק כחומה,
לבל תטבע ברפש וטיט מזוהמת, חסרון הנורא השורר סביבך תמיד. ועל
מי בטחת כי בחרת לך חיים כאלה.
בטח תמחול לי על כל דברי הקשים. כי מאוד תדאב לבי, מדי זכרי כי
נדדת לארץ רחוקה כל כך, ר"ל רחוק מכל מחמדינו.
דורך אוהבך בלו"ג וזוכר אותך תמיד לשמוע ממך רק טוב..

שלום רב לך אהובי יקירי...

אמרה בתשובתי זאת, להודיעך ולהוכיחך על פניך, לבל תשקע ח"ו ביון
מצולה, עד שלא תוכל ח"ו לחזור. זכור נא יקירי על ענין אם אסק שמים
שם אתה (תהלים קלט, ח). ואנה מפניך אברח (שם שם ז). זכור נא ובל
תשכח כי הכל ישתנה ויתבלה, וה' הוא חי וקיים. וכל האומר הקדוש ברוך
הוא וותרן וכו' (ב"ק נ א). "ואף מעשי אמריקה נכתבין בספר". ועלינו לתת
דין וחשבון בעד כל מפעלינו. ומי התיר לך, ומי פרק ממך עול מלכות שמים,
אשר תבלה חייך בהבלים ושטות, הנאה תאוה וכבוד של כזב, מדוע לא
תקבע עתים ללמוד מוסר, כמו ספר מסלת ישרים, וספר ראשית חכמה,
ויתר ספרי מוסר המובהקים.

ודע לך יקירי, כי אם לא על זאת, אין לי אף זמן ופנאי לבלות עמך

ולבקר בהיכלו

היכל הישיבה מודיעין עילית:

לאור קריאת מורנו ראש הישיבה לחיזוק
מיוחד בימי החנוכה, התקיימו סדרי לימוד
מיוחדים ביתר שאת, בהשתתפות מאות
מתלמידי הישיבה אשר התחזקו בימים אלו
ולמדו ברציפות כל ימי החנוכה בתוספת
חיזוק, במהלכו התקיימה מסיבת חנוכה
בהשתתפות רבני ותלמידי הישיבה

